Mark Twain

AVENTURILE LUI HUCKLEBERRY FINN

Traducere din limba engleză de LUCIAN POPA
Cuvânt-înainte de DELIA-MONICA GEORGESCU

CORINT EDUCAŢIONAL

CAPITOLUL I

N-aveți cum să știți cine sunt, dacă nu v-a picat în mână cartea *Aventurile lui Tom Sawyer*, dar asta nu contează. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain, iar întâmplările așternute pe hârtie într-însa sunt adevărate în care cea mai mare parte a lor, le-a mai înflorit și el, pe ici, pe colo, dar nu cine știe ce, căci, la o adică, tot ce spune s-a petrecut aievea. Cine nu mai trânțește din când în când câte o minciună, fie ea cât de mică? Cine știe, doar mătușa Polly, văduva Douglas și poate Mary mai sunt în stare de așa grozăvie. În curte se mai vorbea și de Polly, mătușa lui Tom, de Mary și de văduva Douglas și după cum v-am mai spus, în afară de unele lucruri cam umflate, cartea spune adevărul adevărat.

Iată în ce fel se termină cartea cu pricina: Tom și cu mine am descoperit bănetul ascuns în peșteră de bandiți și ne-am chivernisit. Ne-am ales fiecare cu câte șase mii de dolari de aur. Un purcoi de bani, dacă îi așezai laolaltă. Judecătorul Thatcher i-a luat și i-a pus să scoată dobândă, câte un dolar pe zi, și asta cât e anul de lung, carevasăzică un munte de bani, cu care nu mai știai ce să faci. Douglas m-a înfiat, jurându-și să scoată din mine „un om țivilizat". Nu-mi era deloc ușor să-mi petrec tot timpul în casă, între patru pereți, din cauza văduvei care era înspăimântător de la locul ei și de tipicară în toate cele. Din cauza asta mi-am luat tălpășița, atunci când n-am mai fost în stare să rabd. M-am îmbrăcat cu gioarsele mele vechi și m-am mutat la loc în butoi, bucuros nevoie mare că sunt iarăși liber. Dar Tom Sawyer a dat de mine și mi-a spus că are de gând să înjghebe o ceată de haiduci în care aș putea să intru și eu, în cazul în care m-aș duce înapoi la văduvă și m-aș face băiat cumsecade. Așa că m-am întors.

Numaidecât ce m-a văzut, văduva s-a pus pe bocit, spunând că sunt o sărmană oaie rătăcită și multe altele de soiul ăsta, ce-i drept fără nicio răutate din partea ei. După aia m-a băgat din nou

în hainele alea noi, în care mă treceau toate sudorile și mă simțeam ca-ntr-o colivie strâmtă. Și atunci am luat-o de la capăt. Atunci când văduva suna clopoțelul pentru cină, era musai să dau fuga cât ai bate din palme și, după ce mă puneam la masă, nu-mi era îngăduit să încep să mănânc, căci trebuia să aștept până când văduva, cu bărbia în piept, binecuvânta bucatele, deși nu le lipsea absolut nimic, lăsând la o parte că fiecare era gătit în alt vas. E altceva când le îngrămădești pe toate într-un blid, într-un talmeș-balmeș. Se amestecă între ele, se fac mai zemoase și mai gustoase, de le înfuleci cât ai zice pește, cu mare drag și poftă.

După cină, văduva își lua cartea și se apuca să-mi împuie capul cu povestea lui Moise și a coșulețului de răchită în care a fost găsit de fiica Faraonului. La început eram tare nerăbdător să aflu ce s-a ales de capul lui, dar când am aflat că Moise trecuse de mult în lumea celor drepți, nu mi-a mai păsat de el nici cât negru sub unghie, pentru că, fie vorba între noi, morții nu prea sunt pe gustul meu.

Într-una din dăți, când am avut și eu poftă să pufăi o lulea, i-am cerut voie văduvei. Dar mi-am găsit beleaua! Îi tot dădea că nu-i frumos, că e o apucătură de golan și că s-ar cuveni să mă las de fumat. Așa sunt făcuți unii oameni, se apucă să facă cu ou și cu oțet niște lucruri cu care nu au nici în clin, nici în mânecă! Văduva mă toca la cap cu Moise, un om cu care nici măcar nu era rudă și care, mort fiind, nu mai putea fi de folos nimănui, însă tot timpul mă acuza de un lucru care, pe orice parte l-ai întoarce, tot e bun de ceva. Colac peste pupăză, văduva priza și ea tutun pe nas, dar cică era îndreptățită s-o facă, așa nu puteai să zici nici pâs.

Sora ei, domnișoara Watson, o fată bătrână, cu ochelari pe nas și cam pipernicită, care de câteva zile venise să stea la ea, m-a încolțit după aia cu un abecedar. M-a chinuit așa vreme de vreun ceas, până i-a zis văduva să-mi dea pace. Eram la capătul răbdărilor. Mai apoi, o oră întreagă m-am plictisit de-mi venea să-mi iau câmpii, simțeam că-mi ies din minți. Domnișoara Watson mă toca neîncetat: „Huckleberry, dă-ți jos picioarele de acolo”, „Huckleberry, nu te cocoșa, îndreaptă

spatele”. Și după doar un minut o lua de la început: „Huckleberry, nu mai căsca și nu te mai întinde în halul ăsta. De ce nu te străduiești să te porți cumsecade?”. Atunci când s-a apucat să îndruge despre iad, i-am spus cinstit că aș vrea să mă aflu în locul cu pricina. Lucrul ăsta a făcut-o să-și iasă din pepeni, chit că nu zisesem cu răutate. Doream doar să o zbughesc de acolo – oriunde, numai să-mi iau tălpășița. Tânjeam din tot sufletul după o schimbare de orice soi ar fi fost ea. Atunci mi-a spus că nu se face să rostesc astfel de cuvinte, că ea n-ar fi zis nici moartă asemenea vorbe și că, din partea ei, o să facă pe dracu-n patru ca să ajungă în rai. În privința mea, chitind că n-are niciun haz să merg într-un loc unde o să ajungă și ea, m-am hotărât să nu mișc niciun deget pentru a-i mă afla alături. Bineînțeles că am păstrat lucrul ăsta pentru mine și nu m-am dat de gol, ca să nu o întărât și mai abitir, căci că ar fi iscat mare zarvă.

Miss Watson o ținea una și bună cu raiul. Asta era meteahna ei, când se apuca să îndruge ceva, turuia ca o vioară stricată, nu era chip să-i stăvilești șuvoiul vorbelor. Zicea că în rai oamenii nu au altceva mai bun de făcut decât să hălăduiască nestingheriți cât e ziua de lungă și să cânte la harpă, de-a pururi. După părerea mea, nu era mare scofală, dar mi-am ținut gura. M-am mulțumit să o întreb doar dacă Tom Sawyer ar putea să ajungă și el în rai. „Bineînțeles că nu!” a fost răspunsul. Asta m-a bucurat nespus de mult, căci țineam morțiș să nu mă despart de Tom.

Miss Watson mi-a tot făcut capul calendar, până m-am simțit răpus de oboseală și gata să-mi iau câmpii. În scurt timp, negrii au fost chemați în casă și, după rugăciunea de seară, ne-am dus cu toții la culcare. M-am urcat la mine în cameră, cu un capăt de lumânare în mână. L-am pus pe masă, m-am așezat pe un scaun de lângă fereastră și mi-am stors creierii după vreun gând mai vesel, dar fără niciun folos. Atât de părăsit și de nelalocul meu mă simțeam, că mai c-aș fi vrut să-mi sfârșesc zilele. Stele licăreau pe cer și frunzișul copacilor fremăta cu jale. De undeva din depărtare răzbătea țipătul unei bufnițe, care probabil bocea vreun mort. După aceea, o rândunică de

noapte s-a apucat să cârâie şi un câine să urle la lună, semn că zilele cuiva erau numărate. Colac peste pupăză, vântul îmi tot spunea ceva la ureche, în- şoaptă, şi cum nu izbuteam să pricep ce-mi zicea, mă treceau fiori de gheaţă pe şira spinării. Mai apoi se auzi dinspre pădure zgomotul pe care-l fac stafiile când vor să ne spună ce le apasă sufletul şi nu reuşesc să se facă înţelese. Neaflându-şi odihnă sub pământ, sunt obligate să bată drumurile şi să se jelească în fiecare noapte. Eram atât de copleşit de tristeţe şi atât de înfiorat, încât tare mult mi-aş fi dorit să fie cineva lângă mine. La un moment dat, un păianjen se apucă să se caţere pe umărul meu. I-am făcut vânt şi a căzut fix în flacăra lumânării. Înainte să apuc eu să clintesc măcar un deget, arsese cu totul. Ştiam prea bine că e semn rău şi că-mi aduce doar necazuri, nu era cazul să mi-o spună cineva. Şi am început să dârdâi aşa de tare de frică, încât să-mi cadă hainele de pe mine şi mai multe nu. M-am ridicat şi am dat roată scaunului de trei ori, făcând semnul crucii de fiecare dată. După aceea mi-am legat o şuviţă de păr cu o aţă, să pun vrăjitoarele pe fugă. Dar nu aveam eu prea mare bază în leacul ăsta. Astfel de chestii sunt bune atunci când pierzi o potcoavă găsită, pe care aveai de gând s-o agăţi într-un cui deasupra uşii, dar încă n-am auzit pe cineva care să spună că aşa ai putea să scapi de ghinion, după ce ai trimis pe lumea cealaltă un păianjen.

M-am aşezat din nou, tremurând ca o frunză-n vânt, şi mi-am scos luleaua. Acum nu era niciun pericol să mă prindă văduva, căci în toată casa era o linişte de nu se auzea nici musca. După nu ştiu cât timp, am auzit cum bate orologiul cel mare din târg – bang! bang! – şi asta de doisprezece ori, după care s-a aşternut o linişte şi mai adâncă decât înainte. Dar în scurt timp am auzit cum trosneşte o ramură, undeva în desişul copacilor, semn că se mişca ceva pe acolo. Am rămas aşa, stană de piatră, cu urechile ciulite. Cu chiu, cu vai mi-a ajuns la ureche un mieunat care venea de undeva de jos. Aşa, da! Am miorlăit şi eu încet de tot, am stins lumânarea şi am sărit pe fereastră, drept pe acoperişul de la şopron. De acolo m-am lăsat pe pământ şi m-am

fofilat de-a bușilea printre copaci. Bineînțeles că Tom Sawyer se afla acolo, așteptându-mă.

CAPITOLUL II

Am apucat-o pe furiș către hotarul grădinii văduvei, pe o cărare pietruită ce șerpuia printre copaci, mergând aplecat ca să nu ne ciocnim țestele de crengi. Taman când treceam prin dreptul bucătăriei, m-am poticnit de o rădăcină și m-am prăvălit cu mare zarvă. Ne-am făcut una cu pământul, ținându-ne respirația. Jim, negrul cel mare al domnișoarei Watson, stătea pe pragul bucătăriei. Îl vedeam deslușit din pricina faptului că în spatele lui licărea o lumină. S-a ridicat și, întinzându-și gâtul, a ascultat preț de vreun minut, după care a strigat:

— E cineva acolo?

A mai ciulit un pic urechile, după care a plecat pâș-pâș și s-a oprit chiar lângă noi. Aproape că am fi putut să-l atingem cu mâna. Am rămas așa o căruță de minute, fără să zicem nici „pâs" și, în plus, mai eram și lipiți unul de altul, ca doi siamezi. Mă pocnise o mâncărime de toată frumusețea, pe undeva pe la gleznă, dar nu aveam curaj să mă scarpin. După aceea, urechea nu s-a lăsat nici ea mai prejos și s-a apucat și ea să mă furnice, urmată în scurt timp de spinare. Exact între umeri. Simțeam că plesnesc dacă nu mă scarpin. Din momentul ăla am băgat de seamă de multe ori că, dacă te găsești într-o adunare filfizonică sau la vreo înmormântare, ori dacă te duci să te culci când nu ți-e somn, carevasăzică dacă te întâmpli într-un loc în care nu se face să te scarpini, fix atunci te apucă cea mai îngrozitoare mâncărime, într-o mie de locuri în același timp. După o vreme, Jim zise:

— Hei, care ești acolo? Unde te-ai ascuns? Să nu mă mișc de aici, dacă n-am auzit ceva. Aha, păi chiar asta am de făcut. Jim nu se clintește de aici și aude iarăși zgomotu' cu pricina.

Zis și făcut. Se așează pe pământ, lângă noi. Se sprijini cu spinarea de trunchiul unui copac și-și întinse picioarele, cât pe-aci să mă

atingă. Nasul începu să mă mănânce atât de amarnic, că mă podidiră lacrimile. Dar nu era chip să mă scarpin. După aceea, mâncărimea trecu înăuntru şi pe dedesubt. Nu mai ştiam ce să fac ca să stau liniştit. Chinul ăsta a durat doar vreo şase-şapte minute, dar pentru mine a însemnat o veşnicie. Acum mâncărimea se întinsese în vreo unsprezece locuri în acelaşi timp. Simţeam că nu mai sunt în stare să îndur nicio frântură de clipă, dar m-am hotărât să încerc şi am strâns zdravăn din dinţi. Chiar în acel moment, Jim se apucă să răsufle greu, apoi să sforăie de-a binelea, şi atunci mi-am venit şi eu în fire.

Şuierând printre dinţi, Tom îmi făcu semn şi ne apucarăm amândoi să ne târâm de-a buşilea, la câţiva metri depărtare. Tom se opri şi-mi spuse în şoaptă că ar fi haios să-l legăm de copac pe Jim, dar eu nu îi împărtăşeam ideea, fiindcă dacă se trezea ar fi iscat mare tărăboi şi atunci ar fi ieşit la iveală că ne luasem tălpăşiţa de acasă. După o vreme, Tom îmi zise că nu îi ajung lumânările şi că dă o fugă până la bucătărie să mai şterpelească vreo câteva. I-am spus că n-are rost să facă una ca asta, că dacă se trezea Jim şi se lua după noi? Dar Tom o ţinea pe-a lui, că merită să încercăm, aşa că ne-am strecurat în bucătărie şi am înhăţat trei lumânări, în schimbul cărora Tom lăsă pe masă o monedă de cinci cenţi. Apoi am şters-o. De nerăbdare, sudoarea curgea pe mine gârlă. Dar ţi-ai găsit ca Tom să-şi ia tălpăşiţa. Ţinea în ruptul capului să se târască până în locul unde era Jim, să-i mai joace o festă. Poate pentru că eram singur, iar în preajmă domnea o linişte atât de netulburată, dar aşteptarea mi s-a părut nespus de lungă.

Numaidecât ce Tom a făcut cale întoarsă, am apucat-o pe cărare, de-a lungul gardului ce împrejmuia grădina, şi, pe îndelete, am ajuns în vârful dealului povârnit în faţa casei, peste drum. Tom îmi povesti cum îi luase lui Jim pălăria de pe cap şi o aninase de o creangă, deasupra lui. Jim se mişcase un pic, dar nu se trezise. În ziua următoare, Jim avea să se laude în gura mare în stânga şi-n dreapta că fusese fermecat de nişte vrăjitoare care-l încălecaseră şi bătuseră tot ţinutul, în lung şi-n lat, aducându-l după aceea înapoi sub copac şi agăţându-i pălăria de o creangă, ca să-i fie limpede cu cine avusese de-a face. Peste

încă o zi, Jim avea să zică, cu mâna pe inimă, că vrăjitoarele i se suiseră în cârcă și-i dăduseră bice până la mama dracului, tocmai la New Orleans. Cu fiecare zi care trecea, Jim lungea tot mai mult călătoria, ajungând să spună cu timpul că vrăjitoarele îl călăriseră prin toată lumea, că-l storseseră de vlagă și-i făcuseră spinarea tot o vânătaie. Jim se fălea atât de tare cu pățania lui, că-i privea de sus pe toți ceilalți negri. Veneau să-l asculte negrii din împrejurimi și era cel mai vestit din tot ținutul. Negrii sosiți de mai departe rămâneau cu gura căscată de uimire și admirație, privindu-l din cap până-n picioare ca pe ceva nemaivăzut. Negrii ăștia obișnuiesc să se strângă în bucătărie, pe întuneric, lângă focul din vatră, și să stea la taclale despre vrăjitoare. De fiecare dată când vreunul dintre ei se încumeta să deschidă gura, dându-și aere că are habar despre asta, Jim îi curma numaidecât vorba:

— Hm! Ce știi tu despre vrăjitoare?

Iar negrul care nu-și știa lungul nasului pălea și era nevoit să se mute undeva mai în spate.

Jim avea să poarte veșnic la el moneda aceea de cinci cenți, pe care și-o legase cu o sforicică la gât. Spunea că e un talisman pe care-l căpătase chiar din mâna diavolului, care-i zisese că poate lecui pe oricine cu el și că poate chema vrăjitoarele când avea chef, dacă îi șoptea talismanului câteva vorbulițe. Veneau la el negri de pe întreg cuprinsul ținutului și-l cadoriseau cu tot ce aveau asupra lor, numai să-i lase să vadă moneda de cinci cenți. Dar se fereau ca dracul de tămâie s-o atingă, știind că însuși Necuratul o avusese în mână. De când îl văzuse pe diavol și fusese călărit de vrăjitoare, Jim aproape că nu mai făcea nicio treabă.

Când am răzbit împreună cu Tom pe muchia dealului, am aruncat o privire spre târgușorul din vale, unde pâlpâiau câteva luminițe, probabil în camerele unde se găseau oameni în suferință. Deasupra capetelor noastre sclipea bolta spuzită cu stele, iar jos lângă târg, șerpuia fluviul, lat de aproape doi kilometri, tare liniștit și grozav. Coborând de pe deal, ne-am întâlnit cu Joe Harper, Ben Rogers și alți câțiva de la mal și am luat-o pe fluviu la vale, preț de vreo patru kilometri, până

am ajuns la surpătura cea mare din povârnișul dealului, unde am și tras pe uscat.

Ne-am vârât într-o adunătură de tufe, unde Tom ne-a pus pe toți să facem legământ că n-o să dăm în vileag secretul, după care ne-a arătat o scobitură în coasta dealului, în dreptul căreia tufele se îndeseau. Am aprins lumânările și ne-am strecurat de-a bușilea în borta cu pricina, cale de vreo două sute de metri, unde locul s-a lărgit dintr-odată. Tom se apucă să iscodească fiecare crăpătură și, în scurt timp, se făcu nevăzut într-un perete în care ai fi crezut că nu se poate ascunde niciun gândac. Ne-am târât pe urmele lui până când am ajuns într-un soi de chilie igrasioasă și înghețată, în care ne-am și oprit.

— Iar acum, grăi Tom, o să punem pe roate o bandă de tâlhari și o să-i zicem „Banda lui Tom Sawyer". Toți cei care au de gând să facă parte din bandă e musai să jure și să-și întărească legământul iscălindu-l cu propriul lor sânge.

Băgând de seamă că nimeni nu se dă în lături de la una ca asta, Tom scoase din buzunar o foaie de hârtie pe care scrisese jurământul și se apucă să ni-l citească. Scria acolo cum că toți băieții trebuie să se arate credincioși bandei și cu niciun chip să nu-i dea vreodată de gol tainele, că dacă cineva săvârșea vreun rău unuia din bandă, oricare alt membru al ei, căruia șeful îi ordona să-i vină de hac netrebnicului, cu familia lui cu tot, era dator să nu cârtească, fiindu-i interzis să pună ceva în gură sau să lipească pleoapă pe pleoapă până când nu-i onora pe toți și nu le cresta o cruce pe piept, adică semnul bandei. Nimănui altcuiva nu îi era îngăduit să se folosească de semnul acesta, iar dacă avea nesăbuința să o facă, trebuia aspru judecat, și în cazul în care mai făcea și a doua oară aceeași greșeală, trebuia ucis fără zăbavă. Iar dacă vreunul din bandă dădea în vileag tainele ei, era musai să i se taie gâtul, iar cadavrul urma să fie dat pradă flăcărilor și cenușa împărțită în cele patru vânturi. Numele infamului trădător urma să fie șters cu sânge de pe listă și nu mai putea fi rostit nicicând de către ceilalți membrii ai bandei, asupra lui căzând

blestemul uitării veșnice. Toți băieții fură de acord că e un legământ grozav de reușit și-l întrebară pe Tom dacă îl scornise de capul lui.

— Oarecum, răspunse el, dar m-am ajutat și de cărțile cu pirați și tâlhari, căci orice bandă care se respectă are un legământ de soiul ăsta.

O parte dintre ei găsiră de cuviință că ar fi mai bine ca familiile băieților care ar da în vileag tainele bandei să fie și ele ucise.

— Strașnică idee! se entuziasmă Tom și îmbogăți jurământul scris cu câteva rânduri.

— Dar la o adică în ce fel o scoatem la capăt cu Huck Finn, că doar el n-are familie? își arată deodată Ben Rogers nedumerirea.

— Păi cum așa, doar are tată, nu? spuse Tom Sawyer.

— Da, asta așa e, numai că de la un timp nu mai poți da de el. Pe vremuri venea la tăbăcărie, beat criță, și se culca laolaltă cu porcii, dar de mai bine de un an n-a mai fost zărit prin locul cu pricina.

Apoi se apucară să bată apa-n piuă pe chestia asta și n-a lipsit mult să nu mă mai primească în bandă, chipurile din cauză că se cuvine ca toți membrii să aibă o familie sau măcar pe cineva apropiat căruia să i se poate face de petrecanie, altfel n-ar fi corect pentru restul. Cu toții tăceau chitic, derutați, neavând habar pe unde să scoată cămașa. Era cât pe-aci să mă podidească plânsul, când dintr-odată îmi trecu prin cap că domnișoara Watson se potrivea la mare fix, așa că, la o adică, n-aveam decât să-i pună ei pielea-n băț.

— Da, așa mai merge. Acum ești în regulă! ziseră băieții. Huck poate să facă parte din bandă.

După aceea toți își înțepară degetul cu un ac, ca să aibă cu ce iscăli. Mi-am pus și eu însemnul pe listă.

— Iar acum, spuse Ben Rogers, să vedem ce blestemății o să săvârșească banda noastră.

— Păi o să se îndeletnicească numai cu tâlhării și crime, răspunse Tom.

— Dar ce o să prădăm? Case, vite, ori…

— Astea-s nimicuri! Să furi vite sau altele de soiul ăsta nu e tâlhărie adevărat, ci găinărie curată, sări Tom Sawyer cu gura.

Noi nu suntem niște găinari amărâți, noi trebuie să lucrăm musai la scară mare. Suntem lotri de drumul mare. Ne punem măști, oprim diligențe și trăsuri pe șosea, le facem de petrecanie oamenilor și le luăm ceasurile, banii și ce mai au de preț.

— Trebuie neapărat să le facem felul?

— Păi cum altfel? Așa e cel mai bine! Nu toți aceia care se pricep la treaba asta sunt de acord, dar cei mai mulți spun că cel mai bine e să le faci tuturor de petrecanie, mai puțin altora pe care să-i ducem la peșteră și să-i ținem prizonieri până-i răscumpește careva.

— Asta ce mai înseamnă?

— Habar n-am. Dar așa se face, scrie în cărți. Și e de la sine înțeles că și noi trebuie să facem aidoma.

— Dar cum naiba să facem una ca asta, când n-avem nici cea mai mică idee despre ce vrea să însemne?

— Pe toți dracii, nu înțelegeți că e musai? Nu v-am zis că așa am citit în cărți că se face? Nu care cumva vă trece prin cap să faceți altfel decât scrie la carte, doar ca să se aleagă un talmeș-balmeș din tot!

— Nu-i greu de zis, Tom Sawyer, dar cum naiba să fie răscumpiți oamenii ăia, dacă n-avem habar despre ce e vorba? Eu asta vreau să știu. Dar tu la ce te gândești că ar putea să însemne?

— N-am nicio idee. Dar s-ar putea să însemne că-i ținem prizonieri până-și dau duhul.

— Așa mai vii de-acasă, nu-i rău. De ce nu ne-ai zis de la început? Îi ținem prizonieri până-i răscumpește moartea, numai că până atunci au să ne facă zile fripte, au să ne halească toate proviziile și au să încerce tot timpul să-și ia tălpășița.

— Mai las-o moartă, Ben Rogers! Cum naiba să-și ia tălpășița, când îi păzește ca pe ochii din cap un gardian, gata să-i ciuruiască la cea mai mică mișcare?

— Un gardian? Asta prea e trasă de păr. Adică cum, cineva să stea aici cât e noaptea de lungă, fără să-nchidă un ochi, ca nu cumva să dea bir cu fugiții? Mare gogomănie! N-ar fi mai cu cap să înșface careva o bâtă și să-i ardă la scăfârlie, să-i răscumpească numaidecât ce ajung?